

Her er du: [Forside](#) > [Publikasjoner](#) > [Andre publikasjoner](#) > [Kronikker](#) > [2010](#) > Forvaltningsplan 2.0

Forvaltningsplan 2.0

Kronikk i Nordlys 07.04.10: Forvaltningsplanen for Barentshavet feirer fireårsjubileum. Regjeringen har signalisert ny stortingsmelding og oppdatering av planen.

Av Alf Håkon Hoel

Den 31. mars 2006 la Regjeringen frem en stortingsmelding om en helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten. Påvirkning av økosystemene i havet fra fiske, sjøtransport og petroleumsvirksomhet skulle vurderes samlet. Dessuten skulle ytre påvirkninger som klima og langtransportert forurensning tas i betraktning. Havene skulle underlegges en helhetlig forvaltning.

Dette er en del av en større internasjonal trend. Mange land er nå i ferd med å innføre mer helhetlig politikk i forhold til hvordan havområdene deres forvaltes. Hva har vi lært i Norge?

Forvaltningsplan 1.0

Formålet med planen er å "legge til rette for verdiskaping gjennom bærekraftig bruk av ressurser og goder i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten og samtidig opprettholde økosystemenes struktur, virkemåte og produktivitet." Sagt på en annen måte: samlet bruk og påvirkning av havene skal ikke være større enn naturen tåler.

Planen omfatter et område som strekker seg fra sør for Lofoten til grensen for norsk jurisdiksjon nord for Svalbard (en avstand på nærmere 2000 km) og øst til den uavklarte grensen med Russland i Barentshavet. Dette utgjør et område på 1,4 millioner km², eller 3/4 av havområdene under norsk jurisdiksjon.

Forvaltningsplanen gir en overordnet ramme som ulike økonomiske aktiviteter og ytre påvirkninger kan vurderes innenfor. Det kanskje viktigste elementet i forvaltningsplanen fra 2006 var vurderingen av samlet påvirkning av havmiljøet fra økonomiske aktiviteter og ytre forhold. I tillegg identifiserte planen verdifulle og sårbare områder. Politisk sett var det begrensningene på petroleumsvirksomheten som var det sentrale.

Oppfølging

Iverksettingen av planen har brakt et omfattende arbeid med overvåking av havenes tilstand. Dette har gjort at en nå har en bedre samlet oversikt over og forståelse av miljøtilstanden enn tidligere. Miljøtilstanden i Barentshavet er generelt god. De store fiskebestandene er i god forfatning. Forurensningsnivået er generelt lavt.

En er også blitt mer bevisst hva slags kunnskap vi mangler. Bl.a. er et større kartleggingsprogram

(MAREANO) igangsatt, der havbunnsøkologien i mulige petroleumsområder studeres nærmere. Virkninger av klimaendringer er gjenstand for større forskningsinnsats. Vi trenger å vite mer om ikke-kommersielle arter i havet.

Den østlige delen av Barentshavet er russisk. En helheltlig forvaltning av hele havområdet krever samarbeid med Russland. Et viktig element her er å utvikle en felles forståelse av miljøtilstanden. En miljøstatusrapport utarbeidet av norske og russiske forskningsinstitusjoner i fellesskap kom i 2009 og er et bidrag til dette.

Nok en dimensjon i arbeidet er innføring av forvaltningsplaner også for andre havområder under norsk jurisdiksjon. Forvaltningsplanen for Norskehavet ble vedtatt i 2009. Arbeidet med en plan for Nordsjøen er i gang.

Mot forvaltningsplan 2.0

Regjeringen har signalisert en ny stortingsmelding om forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten dette året. Noen viktige erfaringer er høstet i de fire årene som har gått.

For det første har en fått en overordnet ramme å vurdere den samlede påvirkningen av havene på. Virkningene av ulike næringsaktiviteter ses i sammenheng med hverandre og med ytre påvirkninger. I en tid med økende økonomiske aktiviteter og raske miljøendringer, er dette viktig kunnskap som vi ikke får ved en tradisjonell, sektorbasert forvaltning alene.

For det andre har en gjennom forvaltningsplanarbeidet etablert en plattform for avveining av ulike hensyn og interesser mot hverandre. Ved å vurdere alle aktiviteter og påvirkninger under ett, blir de politiske valgene og konsekvensene av dem tydeliggjort.

Samarbeider bedre

For det tredje har arbeidet med oppdatering av kunnskapsstatus bidratt til at ulike forskningsmiljøer og direktorater samarbeider bedre enn før. Gjennom arbeidet med planen har de fått bedre kjennskap til hverandres saksfelt, datagrunnlag og metoder. Dette bidrar til en bedre og mer effektiv utvikling av kunnskapsgrunnlaget for forvaltningen.

Nok et poeng er at arbeidet med helhetlig havforvaltning kan foregå parallelt med tradisjonell, sektorbasert forvaltning. Det er ikke en nødvendig motsetning mellom helhetlig forvaltning og måten petroleumsvirksomhet, fiskerier, skipsfart osv. forvaltes på i dag. Robuste og effektive forvaltningsregimer innenfor ulike sektorer kan ses som en forutsetning for at den samlede forvaltningen skal fungere godt. Det sentrale er at en har gode mekanismer for samordning og avveining av interesser der dette er nødvendig.

Størrelse: 1,4 millioner km² (ca. 4 ganger så stort som Norge)

Dyp: Gj.sn. dyp er 230 meter, største dyp er 500 meter

Fiskerier: Bunnfisk som torsk, hyse, blåkveite, gapeflyndre og uer. I tillegg lodde, reke, vågehval og grønlandssel

Spesielle forhold:

- Store, årlige variasjoner mht. temperaturforhold og isdekke
- Sokkelhav - del av kontinentalsokkelen rundt Polhavet
- En av de største sjøfuglkonsentrasjonene i verden; 20 millioner individer fordelt på nær 40 arter

Forvaltningen av de levende marine ressurser i Barentshavet skjer mellom Norge og Russland i fellesskap.

Russisk navn: Barentsevo More

[Barentshavet](#)

Kontaktpersoner

[Alf Håkon Hoel](#)

77 60 97 02

92827892

[Send e-post](#)

Se også

[Dypvannsdannelse i Barentshavet](#)

[Suksessforvaltning i nord](#)

[Tilstanden i økosystem Barentshavet \(Hav\)](#)